

SỐ KHÁC BIỆT GIỮA THÚ VUI VÀ NIỀM VUI

Ts. Trần Mạnh Duyệt & Bs. Lê Ngọc Huỳnh Ngân

Một trong những vấn đề đôi lúc dễ dàng tâm trạng bị rơi đi với những người có sở thích bén duyên lý và đạo đức. Đó là làm thế nào để phân biệt giữa hai quan niệm sống: Thú vui và niềm vui.

Thú vui thường được nhìn với cái nhìn tiêu cực, ngầm ý qua những lời cuồn, hợp dãn theo bản năng. Niềm vui, trái lại, là một cảm xúc lành mạnh, tươi đẹp, và trong sáng. Những cảm giác hai đều được cảm xúc, và ham muốn tự nhiên chi phối. Sự khác biệt này nằm ở chỗ chúng ta một cảm giác tươi lành với một điều gì đó thu hút tâm linh, tâm lý và cảm thụ lý. Thứ nhất, cảm thụ ngon, thích thú và sung sướng đi với một món ăn mà mình được mời trong bữa tiệc. Tình cảm này, sở thích thú này có làm cho một người đi tiếp tục được, luân lý hay không? Họ có ngừng lại, bắt đầu hút và say mê trước vẻ đẹp của một phụ nữ mà vô tình gặp phải trên đường. Bắt đầu hút và vẻ đẹp kia có gì là sai trái? Họ có có chính đáng không?

Thứ hai, theo tâm lý học, khoa học cách giữa thú vui và niềm vui chỉ được phân biệt bằng sự phán đoán tự nhiên thành, và bằng cách biệt điều chỉnh, kìm hãm bản năng tự nhiên. Và xét về phương diện tâm linh, đạo đức, thì sự khác biệt này cũng được đánh giá bằng lòng tâm ngay chính với sự hướng dẫn của lý trí.

Những điều có một cái nhìn tổng quát về sự khác biệt giữa hai quan niệm và lý sống này, có ít nhất 5 điều khi chúng ta có thể dùng để phân biệt:

1. Khác biệt về bản chất.

Thú vui không cần miêu tả, suy nghĩ. Nó thu hút bản năng tự nhiên. Không hẳn chỉ có con người mà các loài động vật cũng có bản năng này. Ví dụ một bữa cơm ngon, một cuốn phim hay. Vì không cần phải suy nghĩ để giải thích tại sao tôi lại thích ăn ngon, hoặc khoái chí khi xem một

cuốn phim hay.

Niềm vui, nguồn cảm hứng, thông tin sâu xa hơn, tận hưởng hơn. Nhưng khi cuốn sách suy tìm mới khám phá ra lý do thật sự. Thí dụ niềm vui và cảm xúc khi gặp lại người bạn thân lâu ngày, hoặc cảm xúc dâng trào khi vừa đọc xong cho một bộ phim nhân vật thoát chết trong đường phố, kẹt tắc.

2. Khác biệt do ý nghĩa.

Thú vui thông tin liên quan đến các sở thích, thói quen hay tâm lý. Nó không đòi hỏi thỏa mãn nhu cầu của thân xác, trình bày theo bản năng. Thí dụ, ăn ngon ngon khi đói. Hoặc ăn cho hết đôi chén cơm.

Trong lúc niềm vui liên quan đến nhân sinh quan con người; không cuốn hút cho sự sống còn, của con người và những mang lại cuộc sống đẹp cho họ: Không phải sống để ăn, mà là ăn để sống. Nó thông tin là một con đường dẫn đến hạnh phúc.

Nhà triết học Pháp Henri-Louis Bergson nói: "Niềm vui hoàn toàn từ cuộc sống." Nói cách khác, khi bạn khám phá ra đã thắng trận trong cuộc sống, khi bạn tìm thấy niềm vui. Thí dụ, niềm vui và hạnh phúc khi vừa đọc xong một cuốn sách giá trị, hoặc đang và sau khi thông tin thực tế bạn nhận hay với những truy cập của người bạn.

3. Niềm vui thông tin trở thành một cách tự nhiên.

Niềm vui được cảm nhận qua cảm xúc. Một trong các tính của cảm xúc là khó để đi đến. Nó xuất hiện trên nét mặt, qua cách nói, trong giọng nói, trong khuôn mặt, bối cảnh, v.v... Khó mà để đi đến hoặc phải có thói quen tiếp xúc một cảm xúc mới để đi đến...

Trong lúc, trái lại, sau một bữa ăn ngon, sau khi xem một phim hay, hoặc nghe một bộ phim tình cảm, lãng mạn, không nhận thấy bản thân ra, hay ít nhất sau một thời gian ngắn, quên đi. Nhưng là lúc ăn hít hà, khen ngon, hoặc vỗ tay khi xem phim và nghe nhạc...

4. Niềm vui thường đến từ những điều tự nhiên.

Chính vì nó tự nhiên nên dễ truy cập.

5. Âm hưởng khác nhau.

Thú vui thường có bề trái và chóng qua. Một đêm ăn nhậu vui thật, nhưng khi về nhà ngủ, lòng khi say xỉn. Âm hưởng của những cuộc vui đầu đêm, hoặc những bữa tiệc linh đình thường qua đi rất mau, bởi nó là những gì làm thay đổi tính cách nhất thời của bạn.

Những bữa tiệc thịnh soạn mà bạn thân đi sinh sống ngoài thường để lại niềm vui lâu dài, không có bề trái tiêu cực.

Hai điều gì khác nhau:

Thú vui hay niềm vui đều có thể mang lại hạnh phúc. Thay đổi nhất thời, và hạnh phúc sâu kín, tiềm ẩn lâu dài. Tuy nhiên, cả hai lại là quà tặng của Tạo Hóa, mà người nhận cần chân thành cảm tạ. "Thiên Chúa hành động và hoạt động cho chúng ta trong mọi vật... Người có mặt cả trong những cây cối, trong những loài cây cối hoa quả, thú vật... ban phát và gìn giữ sự sống cho mọi sinh vật, cả của chúng ta." (Linh thao 236, Thánh Inhã).

Thường thì điều đáng con người. Ngài không lo lắng về những bề ngoài tự nhiên, và đi sâu tìm kiếm. Ngài cũng tỏ ra những điều kỳ diệu con người sống hạnh phúc, thăng hoa những giá trị cuộc sống. Điều quan trọng là do người nhận những điều. Không để lòng bề ngoài bám, hoặc đam mê chạy theo những đòi hỏi, ham muốn của bề ngoài, của vật chất, những phôi thai nhàn nhã và vui mừng trong tâm tình chúc tụng, ngợi khen và thờ phượng Đấng ngự trị trên trời, luôn hướng những yêu cầu của mình người chúng ta.

Mùa chay 2022

E.M. LH Ngân - TS Trần Mạnh Duyệt

*Mời tham khảo thêm trang MÃI NIỀM NAZARETH

www.giadinhnazareth.org
